

บทที่ 6

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยในบทที่ผ่านมาทำให้ทราบรายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลและผู้วิจัยได้ทำการศึกษามาทั้งหมด ดังนั้น เพื่อเป็นการสร้างความเข้าใจที่ชัดเจนยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงขอสรุปภาพโดยรวมของผลการวิจัยข้อมูลดังกล่าวอีกครั้งหนึ่ง โดยการเสนอในรูปแบบความเรียง พร้อมทั้งข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ และข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ ดังนี้

6.1 สรุปผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาการมองตนเองของเยาวชนที่ติดยาเสพติด และศึกษาถึงตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ต่อการมองตนเองของเยาวชนที่ติดยาเสพติด ทั้งนี้เพื่อที่จะศึกษาการมองตนเองของเยาวชนที่ติดยาเสพติด และเพื่อที่จะนำผลการศึกษาที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหามองตนเองที่มีผลต่อปัญหาเสพติด และเพื่อป้องกันไม่ให้เยาวชนต้องติดยาเสพติดในวันข้างหน้าต่อไป ขอบเขตการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ศึกษา เยาวชนที่กระทำผิดในความผิดฐานเสพยาเสพติด ซึ่งมีอายุระหว่าง 14-18 ปี ที่ถูกศาลพิพากษาให้เข้ารับการฝึกและอบรมในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง บ้านอุเบกขา สำหรับเยาวชนที่เสพยาเสพติดชาย และบ้านปราณี สำหรับเยาวชนที่เสพยาเสพติดหญิง ส่วนวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลเก็บจากประชากรโดยใช้แบบสอบถาม 200 ราย และ โดยการสัมภาษณ์เจาะลึก จำนวน 10 ราย หลังจากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for the Social Sciences – SPSS for Windows) โดย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่า t-test ซึ่งทดสอบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) สำหรับข้อมูลทางมานุษยวิทยา โดยสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

6.1.1 สรุปผลการวิจัยข้อมูลเชิงปริมาณ

ในด้านปัจจัยภูมิหลัง พบว่า เยาวชนที่ติดยาเสพติด โดยส่วนใหญ่ มีอายุอยู่ในช่วงระหว่าง 17-18 ปี และมีระดับการศึกษาอยู่ในช่วงตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ลงมา

ในด้านปัจจัยทางครอบครัวและสังคม พบว่า โดยส่วนใหญ่แล้ว

- 1) บิดามารดามีสถานภาพสมรสอยู่ร่วมกัน
- 2) ขณะกระทำผิดเยาวชนพักอาศัยอยู่กับบิดาและมารดา
- 3) บิดามารดาหรือผู้ปกครองไม่มีส่วนที่ข้องเกี่ยวกับยาเสพติด แต่ถ้าในกรณีที่บิดามารดา หรือผู้ปกครองมีส่วนเกี่ยวข้องกับยาเสพติดนั้น ส่วนใหญ่บิดาจะมีส่วนเกี่ยวข้องกับยาเสพติดโดยการเสพยาเสพติดประเภทกัญชา และยาบ้า
- 4) เยาวชนส่วนใหญ่มีเพื่อนสนิท และเพื่อนสนิทส่วนใหญ่ไม่เคยถูกจับกุม
- 5) เพื่อนสนิทส่วนใหญ่มีพฤติกรรมที่ไม่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด แต่ถ้าในกรณีที่เพื่อนสนิทมีพฤติกรรมที่ข้องเกี่ยวกับยาเสพติดนั้น จะเกี่ยวข้องในลักษณะเสพยาเสพติด

ในด้านประวัติการกระทำผิด พบว่า โดยส่วนใหญ่แล้ว

- 1) กระทำผิดเป็นครั้งแรก ประเภทยาเสพติดที่ใช้ คือ ยาบ้า โดยมีสาเหตุที่เสพยาเสพติดคือ อยากรลอง และเพื่อนชักชวน
- 2) ในกรณีที่กระทำผิดซ้ำ นั้น สาเหตุที่กลับมาเสพยาเสพติดซ้ำ คือ เพื่อนชวน
- 3) มีระยะเวลาในการเสพยาเสพติดอยู่ในช่วง 1-22 เดือน หรือน้อยกว่า 2 ปี

ในด้านที่เกี่ยวกับการมองตนเองของเยาวชนที่ติดยาเสพติดนั้น พบว่า ส่วนใหญ่เยาวชนมีค่าเฉลี่ยคะแนนการมองตนเองทางด้านส่วนตัวสูงสุด และมีค่าเฉลี่ยคะแนนการมองตนเองทางด้านที่เกี่ยวกับการติดยาเสพติดต่ำสุด

ในด้านผลการพิสูจน์สมมติฐานทางการวิจัยนั้น พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างๆ ของกลุ่มตัวอย่างเยาวชนชายและเยาวชนหญิงที่ติดยาเสพติดที่นำมาศึกษาเปรียบเทียบครั้งนี้ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติดังนี้ คือ

1. เยาวชนที่มีการศึกษาสูงมีการมองตนเองแตกต่างจากเยาวชนที่มีการศึกษาต่ำ โดยที่เยาวชนที่มีการศึกษาต่ำมีการมองตนเองด้านร่างกายสูงกว่าเยาวชนที่มีการศึกษาสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
2. เยาวชนที่มีระยะเวลาในการเสพยาเสพติดต่ำกว่า 2 ปี มีการมองตนเองแตกต่างจากเยาวชนที่มีระยะเวลาในการเสพยาเสพติดสูงกว่า 2 ปี โดยที่เยาวชนที่มีระยะเวลาในการเสพยาเสพติดต่ำมีการมองตนเองในด้านร่างกาย ด้านส่วนตัว ด้านสังคม และด้านที่เกี่ยวกับการติดยาเสพติด สูงกว่าเยาวชนที่มีระยะเวลาในการเสพยาเสพติดสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. เยาวชนที่กระทำผิดครั้งแรกมีการมองตนเองแตกต่างจากเยาวชนที่กระทำผิดซ้ำ โดยที่เยาวชนที่กระทำผิดครั้งแรกมีการมองตนเองสูงกว่าเยาวชนที่กระทำผิดซ้ำในทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

6.1.2 สรุปผลการวิจัยข้อมูลทางมานุษยวิทยา

ในส่วนของข้อมูลทางมานุษยวิทยา สามารถสรุปผลการวิจัยได้ว่า เยาวชนที่ติดยาเสพติดนั้น โดยทั่วไปจะมีการมองตนเองเป็นไปในทางลบ แต่จะมากน้อยเพียงไรขึ้นอยู่กับปัจจัยหรือตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการมองตนเองของเยาวชนที่ติดยาเสพติด ซึ่ง พบว่า ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ต่อการมองตนเองของเยาวชนที่ติดยาเสพติด คือ จำนวนครั้งที่กระทำผิด และระยะเวลาในการติดยาเสพติด กล่าวคือ เยาวชนที่มีระยะเวลาในการเสพยาเสพติดต่ำจะมีการมองตนเองเป็นไปในทางบวกกว่าเยาวชนที่มีระยะเวลาในการเสพยาเสพติดสูง และเยาวชนที่กระทำผิดครั้งแรกจะมีการมองตนเองเป็นไปในทางบวกกว่าเยาวชนที่กระทำผิดซ้ำ

และจากผลการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลทั้งในเชิงปริมาณและในทางมานุษยวิทยานั้น สามารถสรุปได้ว่า เยาวชนที่ติดยาเสพติดนั้นมีการมองตนเองที่เป็นไปในทางลบ และตัวแปรร่วมที่มีผลต่อการมองตนเองของเยาวชนที่ติดยาเสพติดทั้งในการศึกษาวิเคราะห์เชิงปริมาณและทางมานุษยวิทยานั้น ได้แก่ ระยะเวลาในการติดยาเสพติด และจำนวนครั้งที่กระทำผิด ซึ่งจะเห็นได้ว่าผลการศึกษาโดยใช้แบบสอบถามและผลการศึกษาโดยใช้แบบสัมภาษณ์นั้น ทำให้ได้ภาพที่สมบูรณ์ขึ้นเกี่ยวกับการมองตนเองของเยาวชนแต่ละคน

6.2 ปัญหาที่พบในการวิจัย

6.2.1 ในการเก็บข้อมูลของเยาวชนที่ติดยาเสพติดของการวิจัยครั้งนี้ มีขอบเขตในการเก็บข้อมูลที่สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง ซึ่งในขั้นตอนของการเก็บข้อมูลนี้อยู่ในช่วงระยะเวลาใกล้เคียงกับที่สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง กำลังมีปัญหากรณีเด็กและเยาวชนหลบหนีออกจากสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง ดังนั้น จึงทำให้การเก็บข้อมูลเยาวชนที่ติดยาเสพติดเหล่านี้เป็นไปอย่างเข้มงวดและกวดขันมากกว่าปกติ ซึ่งส่งผลให้เกิดความไม่สะดวกและราบรื่นในการเข้าเก็บข้อมูลเท่าที่ควร เช่น ในการติดต่อนัดหมายเข้าเก็บข้อมูล

นั้น บางครั้งทางสถานพินิจฯ จะไม่อนุญาตให้เข้าเก็บข้อมูล โดยให้เหตุผลว่าจากกรณีเหตุการณ์ไม่ปกติที่เกิดขึ้นในช่วงระยะเวลาดังกล่าวนั้น ทำให้เจ้าหน้าที่ของสถานพินิจฯ มีภารกิจต่างๆ เพิ่มขึ้นมาก ทางสถานพินิจฯ จึงยังไม่พร้อมที่จะให้เข้าเก็บข้อมูลในวันที่ขออนัดหมายได้ ให้ติดต่อและกำหนดวันเวลามาใหม่อีกครั้งหนึ่ง หรือในบางครั้งเมื่อผู้วิจัยได้ติดต่อนัดหมายกับเจ้าหน้าที่ที่สถานพินิจฯ เพื่อเข้าทำการเก็บข้อมูลและได้กำหนดวันเวลาในการเข้าเก็บข้อมูลเป็นที่เรียบร้อยแล้ว แต่เมื่อถึงเวลาจริงๆ ก็ไม่สามารถเข้าเก็บข้อมูลได้ตามกำหนด โดยทางเจ้าหน้าที่ได้ให้เหตุผลว่าในวันเวลาดังกล่าวนั้นเจ้าหน้าที่สถานพินิจฯ ไม่ว่างเนื่องจากได้มีผู้บังคับบัญชามาตรวจเยี่ยมสถานพินิจฯ พอดี ซึ่งทั้งนี้เป็นเพราะในช่วงระยะดังกล่าวอยู่ในช่วงเตรียมการจากเหตุการณ์ไม่สงบกรณีเด็กและเยาวชนหลบหนีจากสถานพินิจฯ ผู้บังคับบัญชาจึงให้ความสนใจและมาตรวจเยี่ยมดูแลอยู่เสมอ โดยบางครั้งมิได้บอกกล่าวล่วงหน้ามาก่อน ทางสถานพินิจฯ จึงจำเป็นต้องเลื่อนการเข้าเก็บข้อมูลของผู้วิจัยออกไปก่อน ซึ่งสิ่งต่างๆ เหล่านี้มีผลทำให้ได้ข้อมูลที่ล่าช้าและไม่สมบูรณ์เท่าที่ควร

6.2.2 เยาวชนที่ติดยาเสพติดที่ตอบแบบสอบถามและให้สัมภาษณ์นั้น สังเกตได้ว่าบางคนไม่ใคร่เต็มใจในการตอบคำถาม ตามความเป็นจริงมากนัก ซึ่งทำให้ไม่ได้ข้อมูลที่แท้จริงเท่าที่ควร ทั้งนี้ผู้วิจัยเห็นว่าอาจเนื่องมาจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาที่เกี่ยวกับรายละเอียดของกระบวนการผิด ซึ่งเป็นพฤติกรรมหรือการกระทำที่สังคมไม่ยอมรับและถือว่าเป็นสิ่งที่ผิดกฎหมาย ดังนั้นการกล่าวถึงพฤติกรรมต่างๆ ที่ผ่านมานั้น จึงเสมือนเป็นการตอกย้ำถึงความผิดและโทษที่ได้รับอีกครั้งหนึ่ง จึงส่งผลให้เยาวชนเหล่านี้ไม่อยากตอบคำถามและเปิดเผยข้อเท็จจริงให้กับผู้วิจัย ด้วยเหตุนี้จึงเป็นการยากที่จะได้รับคำตอบที่แท้จริง หรือได้รับความร่วมมือเท่าที่ควร

6.2.3 ปัญหาที่ผู้วิจัยพบอีกประการหนึ่ง คือ ปัญหาในการปรับตัวเข้ากับวัฒนธรรมบางอย่างของเยาวชนวัยรุ่นที่ติดยาเสพติดเหล่านี้ เช่น วัฒนธรรมทางภาษา โดยเยาวชนเหล่านี้จะมีคำพูดที่เกี่ยวกับการเสพยาเสพติดบางคำที่รู้กันเฉพาะในกลุ่ม ซึ่งบางครั้งก็ทำให้ผู้วิจัยไม่เข้าใจความหมายเท่าที่ควร หรือในทางกลับกัน บางครั้งเมื่อผู้วิจัยถามเยาวชน เยาวชนจะไม่เข้าใจความหมายบางคำที่ผู้วิจัยถาม เช่น คำว่า “เสฟ” เยาวชนบางคนจะไม่เข้าใจ แต่ถ้าใช้คำว่า “เล่น” เยาวชนก็จะเข้าใจว่ามีความหมาย คือ “เสฟ” ซึ่งปัญหาดังกล่าวนี้อาจทำให้ผู้วิจัยต้องใช้เวลาในการศึกษาและทำความเข้าใจในวัฒนธรรมของเยาวชนที่ติดยาเสพติดเหล่านั้นพอสมควร

6.2.4 ในการเก็บข้อมูลนั้น ผู้วิจัยพบปัญหาอันเนื่องมาจากสถานภาพของผู้วิจัยที่มีอาชีพรับราชการตำรวจ เพราะจากการได้พูดคุยกับเด็กและเยาวชนที่ติดยาเสพติด พบว่า เยาวชนเหล่านี้

บางคนมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อตำรวจ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเยาวชนเหล่านี้กระทำผิดกฎหมายจึงมีความรู้สึกที่ต่อต้านกับเจ้าหน้าที่ตำรวจที่เป็นผู้รักษากฎหมาย หรืออาจเป็นเพราะเยาวชนบางคนเคยมีประสบการณ์ในทางลบกับเจ้าหน้าที่ตำรวจมาก่อน ซึ่งถ้าผู้วิจัยเปิดเผยตนเองว่าเป็นตำรวจ ก็อาจจะไม่ได้รับความร่วมมือ หรืออาจจะได้รับข้อมูลที่ไม่ตรงกับความเป็นจริงจากเยาวชนเท่าที่ควร ดังนั้น เพื่อให้ได้รับความร่วมมือและได้รับข้อมูลที่สมบูรณ์มากขึ้น ผู้วิจัยจึงจำเป็นต้องปกปิดสถานภาพของตนเองว่าเป็นข้าราชการตำรวจ

6.3 ข้อเสนอแนะทางวิชาการ

6.3.1 สำหรับการศึกษาคั้งนี้ เป็นเพียงการศึกษาถึงการมองตนเองเฉพาะเยาวชนกลุ่มที่ติดยาเสพติดเท่านั้น ดังนั้น จึงควรมีการศึกษาเปรียบเทียบถึงการมองตนเองของเยาวชนที่ติดยาเสพติดกับเยาวชนปกติทั่วไปที่ไม่ได้ติดยาเสพติด เพื่อที่จะได้เห็นความแตกต่างของการมองตนเองของเยาวชนปกติและเยาวชนที่ติดยาเสพติดได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น

6.3.2 ควรมีการศึกษาถึงการมองตนเองของเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดในฐานความผิดอื่น เช่น ลักทรัพย์ หรือ ความผิดเกี่ยวกับทางเพศ ทั้งนี้ เพื่อที่จะแสดงให้เห็นว่าการมองตนเองนั้นมีผลต่อการกระทำผิดโดยทั่วไปของเด็กและเยาวชน และแสดงให้เห็นว่าความผิดเหล่านั้นมีความสัมพันธ์หรือมีผลต่อการมองตนเองมากน้อยแตกต่างกันเพียงไร

6.3.3 ควรทำการศึกษากการมองตนเองของเยาวชนที่ติดยาเสพติดทั้งในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลางและส่วนภูมิภาค เพื่อที่จะได้เปรียบเทียบผลการวิจัยว่าเป็นอย่างไร

6.3.4 ควรทำการศึกษากการมองตนเองของเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดซ้ำในฐานความผิดต่างๆ ทั้งนี้เพื่อที่จะดูว่าการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนโดยทั่วไปแล้ว มีส่วนสัมพันธ์ต่อการมองตนเองของเด็กและเยาวชนมากน้อยเพียงไร

6.4 ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

จากผลการศึกษาทำให้ทราบว่า การมองตนเองนั้นมีส่วนสัมพันธ์ต่อการกระทำผิดของเยาวชนที่ติดยาเสพติด ดังนั้น ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาคการการมองตนเองที่มีผลต่อการกระทำผิดของเยาวชนที่ติดยาเสพติด ไว้ดังนี้

6.4.1 กระทรวงยุติธรรม โดย สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ซึ่งมีหน้าที่ในการดูแลเด็กและเยาวชนที่ติดยาเสพติดเหล่านี้โดยตรง ควรได้จัดให้มีการจัดกิจกรรมต่างๆ หรือสิ่งแวดล้อมภายในสถานฝึกและอบรม ให้เต็มไปด้วยความรักและความอบอุ่น มีสภาพที่น่าอยู่อาศัย เพื่อที่จะให้เด็กและเยาวชนที่ขาดความรักและความอบอุ่นทั้งจากครอบครัวและจากคนในสังคม ได้รับในสิ่งที่ขาดหายไป ซึ่งจะเป็นการช่วยพัฒนานิสัยและพฤติกรรมตลอดจนการมองตนเองของเด็กและเยาวชนเหล่านี้ให้เป็นไปในทางดีขึ้น

6.4.2 รัฐบาลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กและเยาวชนในแบบที่เหมาะสมถูกต้องให้กับบิดา มารดา และผู้ปกครองของเด็กและเยาวชน โดยทั่วไป โดยเน้นให้เห็นความสำคัญของการมองตนเองว่ามีผลกระทบต่อพฤติกรรมของบุคคลอย่างไร รวมถึงภาวะการติดยาเสพติดด้วย

6.4.3 รัฐบาลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ตำรวจ ซึ่งเป็นหน่วยงานขั้นตอนแรกในกระบวนการยุติธรรมที่ต้องสัมผัสกับเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด ควรจัดให้มีการอบรมหรือให้ความรู้ในเรื่องเกี่ยวกับขั้นตอนการปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด โดยใช้ความนุ่มนวล และไม่ทำให้เด็กเกิดความรู้สึกไปในทางลบต่อเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ทั้งนี้ เพื่อที่จะให้เด็กและเยาวชนที่กระทำผิดมีทัศนคติต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นไปในทางที่ดี ซึ่งจะมีผลทำให้เด็กและเยาวชนมีการมองตนเองเป็นไปในทางที่ดีขึ้นด้วย

6.4.4 รัฐบาลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรจัดให้มีการอบรมหรือเผยแพร่ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแก้ไขและฟื้นฟูเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด ทั้งนี้ เพราะการมองตนเองของเด็กและเยาวชนนั้นมีส่วนเกี่ยวข้องกับการมีปฏิสัมพันธ์กับคนในสังคม ดังนั้น ถ้าประชาชนหรือผู้คนในสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไข โดยให้โอกาส หรือไม่ตอกย้ำ ความผิดของเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดแล้ว ก็จะมีผลต่อการมองตนเองของเด็กและเยาวชนนั้นให้เป็นไปในทางบวกมากขึ้น

6.4.5 รัฐบาลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ควรจัดให้มีกิจกรรมหรือโครงการพิเศษสำหรับเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดซ้ำ และเด็กและเยาวชนที่มีประวัติระยะเวลาการเสพยาเสพติดมาเป็นเวลานาน โดยจัดให้มีกิจกรรมและประสบการณ์ในการส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนมีการมองตนเองเป็นไปในทางที่ดีขึ้น เพื่อเด็กจะได้มีสุขภาพจิตที่ดี และมีพฤติกรรมเป็นไปในทางที่พึงปรารถนาขึ้น

6.4.6 รัฐบาลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สถาบันการศึกษา ควรจัดกิจกรรมหรือหลักสูตรที่ส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนได้มีการแสดงออกและมีการมองตนเองที่ชัดเจนตามความเป็นจริง เพื่อเด็กจะได้มีสุขภาพจิตที่สมบูรณ์ และสามารถไปถึงจุดหมายปลายทางที่ต้องการได้